

Dosarul nr.3ra-887/18

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (C.Botnaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A.Albu, E.Bejenaru, A.Toderaș)

ÎNCHEIERE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Zaharii Leonid împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost casată parțial hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Soroca, sediul central și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 09 octombrie 2017 Zaharii Leonid a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că a activat în organele Procuraturii în diferite funcții de procuror de la 06.07.1990 pînă la 31.03.2015. La atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, din funcția de procuror al raionului Soroca, în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute.

A susținut că prin Legea nr. 37 din 07.03.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23.12.2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35% care se achită începînd cu 01.01.2013. Conform Legii nr. 152 din 01.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începînd cu 01.08.2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la

Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror. Odată cu transmiterea dosarului reclamantului de pensionar în gestiunea Casei Naționale de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate a fost lipsit de dreptul dobândit licit la 16.09.2006, la recalcularea pensiei, fiindu-i stabilită mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an și cu achitarea a 50% din mărimea stabilită de Parlament.

A confirmat că la 04 septembrie 2017, s-a adresat cu cerere prealabilă pentru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție cu 35%, începând cu 01.01.2013 și conform art. 60 Legea cu privire la procuratură nr. 3 din 25.02.2016, începând cu data de 01.08.2016.

A relatat că deși a expirat termenul de 30 zile și cererea prealabilă a fost trimisă prin scrisoare recomandată, CNAS, nu l-a informat despre rezultatele examinării acestei cereri. Astfel, lipsa răspunsului de la CNAS este o modalitate tacită de refuz în admiterea cerințelor înaintate, refuz pe care îl consideră neîntemeiat și ilegal.

A menționat că pîrîtul la examinarea cerințelor prealabile în acest caz nu a determinat corect raportul juridic, nu a luat în considerație, circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului. Nu a ținut cont de faptul că, Legea nr. 56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) ale art. 73 Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, nu este aplicabilă în cazul dat, deoarece contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute a CEDO, Constituției RM, hotărîrilor Curții Constituționale și legislației civile naționale.

A susținut că atât Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, cât și legile anterioare asigurau reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vîrstă – 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului.

A solicitat reclamantul obligarea CNAS să-i recalculeze și achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului raionului Soroca, funcție ce a deținut-o la stabilirea pensiei, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 01.01.2013, după creșterea salariului cu 35% și din 01.08.2016, conform art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, în vigoare de la 01.08.2016.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Soroca, sediul central s-a admis acțiunea. S-a obligat CNAS să calculeze și să achite lui Zaharii Leonid, pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariu mediu lunar achitat procurorului raionului Soroca, funcție pe care a deținut-o la data stabilirii pensiei, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului începând cu data de 01.01.2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 01.08.2016 conform art. 60 a Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016.

La 07 decembrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel

împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2017 a Judecătorei Soroca, sediul central solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii recurate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea (f.d.94).

Prin decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a casat parțial hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătorei Soroca, sediul central în partea în care s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Zaharii Leonid pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului raionului Soroca cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție începând cu 01.01.2013 după creșterea salariului cu 35 %, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Zaharii Leonid pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului raionului Soroca cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu 05.04.2013 după creșterea salariului cu 35 % pînă la 01.08.2016. În rest hotărârea s-a menținut.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că conform art. 45 alin. (1) din Legea cu privire la procuratură nr.902 din 29.01.1992, salariul procurorilor și anchetatorilor se stabilește în funcție de post, gradul de clasificare și de vechimea în muncă și corespunde salariilor judecătorilor instanțelor judecătorești de gradul de clasificare respectiv, cu o deviere în limita a 5%. Procurorii și anchetatorii dispun de dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele, prevăzute pentru judecători.

Conform prevederilor art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995, judecătorul are dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, la care face trimitere reclamantul/intimatul au fost declarate neconstituționale art. II și pct.7 și 9 ale art. III din Legea nr.56 din 09 iunie 2011, adică acele prevederi care se refereau la condițiile de pensionare pentru judecători.

Prevederile din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, care se referă la stabilirea pensiei pentru procurori nu au fost declarate neconstituționale și respectiv, ele au rămas în vigoare de la data adoptării legii sus-menționate și sunt în vigoare și în prezent.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 21.01.2000 prevede, că la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în legea cu privire la statutul judecătorului. Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului, ca cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

Conform art. 140 din Constituție, legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

În conformitate cu dispozițiilor art. 28 al. (1) și al. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994, actele Curții Constituționale sînt acte oficiale și executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice. Actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărîrii respective a Curții Constituționale.

La fel, Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr. 27 din 20.12.2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a declarat neconstituționale /articolul II și punctele 7 și 9 ale articolului III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” în partea referitoare la art. 46/1 al Legii nr. 156-XIY din 14 octombrie 1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat”. În pct.77-80 din aceeași Hotărîre, Curtea a menționat, că la aprecierea corespunderii prevederilor legale contestate cu garanțiile dreptului de proprietate statuate de articolul 46 din Constituție, Curtea Constituțională va ține cont de prevederile articolului 4 din Constituție în interpretarea normelor constituționale, invocate de autorii sesizărilor, în concordanță cu prevederile Convenției Europene și jurisprudența Curții Europene.

La 21 mai 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural, și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

A invocat că conform art.73 din Legea nr. 294-XVI din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, în vigoare la 01.07.2011 prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998.

Astfel, începând cu 01 iulie 2011 drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art.46² din Legea nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Conținutul art. 46² din Legea nr.156 din 14.10.1998 nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiilor viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorului.

Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a relatat că începând cu 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie conform art.13 din Legea nr. 156 din 14.10.1998.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul denotă că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la 04 mai 2018 (f.d.137) și recepționată Casa Națională

de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la 10 mai 2018 conform avizului de recepție (f.d.138). Prin urmare, recursul declarat la data de 21 mai 2018 se consideră a fi depuse în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru